

Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις

«Ἐντολή γάρ Κυρίου μὴ σιωπᾶν ἐν καιρῷ κινδυνευούσης Πίστεως. Λάλει γάρ, φησί, καὶ μὴ σιώπα... Διὰ τοῦτο καγὼ ὁ τάλας, δεδοικὼς τὸ Κριτήριον, λαλῶ».

(Ὁσ. Θεοδώρου Στουδίτου, PG 99, 1321)

Ἡ Σύνοδος τῆς Κρήτης καὶ τὸ Παγκόσμιο Συμβούλιο τῶν Ἐκκλησιῶν (ΠΣΕ)*

Τὸ κείμενο «Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον», τῆς Συνόδου τῆς Κρήτης (2016), κάνει ἐκτεταμένη ἀναφορὰ στὸ ΠΣΕ (§§ 16-21) καὶ στὴ συμβολή του στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνηση μὲ ἐκδηλο ἔνθουσιασμό.

* * *

1. Ἰδιαιτέρως, ἡ Σύνοδος τῆς Κρήτης ἐκφράζει θετικὴ ἐκτίμηση γιὰ τὴν «**θεολογικὴ προσφορὰ**» τῆς Ἐπιτροπῆς «Πίστις καὶ Τάξις» τοῦ ΠΣΕ καὶ σημειώνει:

«Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ... ἐκτιμᾷ θετικῶς τὰ ὑπ' αὐτῆς ἐκδοθέντα θεολογικὰ κείμενα ... τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν ἀξιόλογον βῆμα εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν διὰ τὴν προσέγγισιν τῶν Ἐκκλησιῶν» (κείμενο «Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον» § 21).

Ἀσφαλῶς δὲν εἶναι τῆς παρουσίας ἀναλυτικὴ ἀναφορὰ στὰ κείμενα τῆς Ἐπιτροπῆς.

Εἶναι ὅμως ἐπιτρεπτὴ μία τόσο γενικόλογη προσέγγιση ἐκ μέρους τῆς Πανορθοδόξου Συνόδου; Ἐπιτρέπεται ἡ «Ἁγία καὶ Μεγάλη» Σύνοδος χωρὶς εἰδικὴ καὶ λεπτομερῆ μελέτη νὰ «ἐκτιμᾷ θετικῶς τὰ θεολογικὰ κείμενα» τῆς Ἐπιτροπῆς «Πίστις καὶ Τάξις» καὶ τὴν ἐν γένει «**θεολογικὴ προσφορὰ**» τοῦ ΠΣΕ, ὅταν αὐτὰ ἀκρι-

(*) Βλ. <https://www.impantokratoros.gr/F99804D6.el.aspx>. Πρωτοπρεσβυτέρου Ἀναστασίου Κ. Γκοτσοπούλου, Πάτρα, 28.9.2016. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

βῶς τὰ κείμενα εἶναι γεμᾶτα ἀπὸ προτεσταντικὲς κακοδοξίες καὶ γι' αὐτὰ τὰ κείμενα πολλὰς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες ἔχουν διατυπώσει κατ' ἐπανάληψιν σοβαρὰς ἐπιφυλάξεις, οἱ ὁποῖες ἔχουν καταγραφεῖ ἀκόμα καὶ στὰ πρακτικὰ τῆς Γ' Πανορθόδοξου Προσυνοδικῆς Διασκέψεως (1986) (Γ' ΠΠΔ)¹;

Γιατί τέτοια προχειρότητα ἀπὸ μία Σύνοδο πὸν διεκδικεῖ νὰ καταταγῆ στὴν ἐκκλησιαστικὴ συνείδηση ὡς «Ἁγία καὶ Μεγάλη»;

Περιορίζομαστε νὰ παραθέσουμε ἐλάχιστα ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ πλέον σημαντικὸ κείμενο τῆς Ἐπιτροπῆς «Πίστις καὶ Τάξις» μὲ τὸν τίτλο «*Κείμενο Λίμα, 1982 - Βάπτισμα Εὐχαριστία, Ἱερωσύνη*» (*BEM-Baptism, Eucharist and Ministry*), ἀπὸ τὴν ἔκδοση τοῦ Κέντρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὸ Σαμπεζύ².

Σημειώνουμε μόνον ὅτι τὸ κείμενο αὐτὸ (BEM) ὅταν ὁμιλεῖ γιὰ «Ἐκκλησίες» ἐννοεῖ τὰ περισσότερα ἀπὸ 345 μέλη τοῦ ΠΣΕ.

Βάπτισμα, § 6: «*Τὸ κοινὸν μας βάπτισμα, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐνώνει μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ πίστει, ἀποτελεῖ οὕτω θεμελιώδη δεσμὸν ἐνότητος ... οἱ ποικίλλοντες τρόποι τελέσεως τοῦ βαπτίσματος ὑπὸ μιᾶς ἐκάστης (Ἐκκλησίας) δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ συμμετοχὴν εἰς τὸ μοναδικὸν βάπτισμα ... Ἡ ἀνάγκη ὅπως ἐπανεύρωμεν τὴν ἐνότητα τοῦ βαπτίσματος εὐρίσκεται εἰς τὴν καρδίαν τῆς οἰκουμενικῆς ἐργασίας*» (σελ. 20-21).

Σχόλιο: δηλαδὴ τὸ «βάπτισμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» τῶν Πεντηκοστιανῶν πὸν συμμετέχουν στὸ ΠΣΕ «μᾶς ἐνώνει μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ πίστει»!

Βάπτισμα, § 13: «*Τὸ βάπτισμα εἶναι πρᾶξις, ἡ ὁποία δὲν δύναται*

1. • Ὁ Τρανσυλβανίας Ἀντώνιος (Πατριαρχεῖο Ρουμανίας) στὴν Γ' ΠΠΔ: «*Κατὰ τὸ θέρος αὐτὸ (1986), προεδρεύων τῆς συνελεύσεως τοῦ Τμήματος Ι' τοῦ ΠΣΕ, διεπίστωσα ὅτι ὑπάρχουν πολλὰ ἐπιφυλάξεις διὰ τὸ κείμενον τοῦ BEM (Βάπτισμα-Εὐχαριστία-Ἱερωσύνη). Καὶ ἡμεῖς εἰσέτι, ὅτε ἠξιολογήσαμεν τὸ κείμενον τοῦτο ἐν Βοστώνῃ, διεπιστώσαμεν ὅτι ὑπάρχουν εἰσέτι ἀδιευκρίνιστα σημεῖα, ἰδίᾳ εἰς τὸν τομέα τῆς Ἱερωσύνης*» (Συνοδικὰ ΙΧ, σελ. 145).

• Ἐπίσης ὁ Δημητριάδος (καὶ μετέπειτα Ἀθηνῶν) Χριστόδουλος δήλωσε: «*Ἐξ ἐπόψεως ὀρθόδοξον ἔχον γίνεαι καὶ ἀρνητικὰ κριτικὰ τοῦ κειμένου τοῦ "BEM", ἡ δὲ ἡμετέρα Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἠρνήθη νὰ συμμετάσχη εἰς τὴν διαδικασίαν τὴν ὁποίαν τὸ ΠΣΕ ἔθεσε, δηλαδὴ νὰ γίνῃ ἀποδοχὴ τοῦ κειμένου αὐτοῦ*» (Συνοδικὰ ΙΧ, σελ. 150).

2. Πίστις καὶ Τάξις, ΠΣΕ, Βάπτισμα, Εὐχαριστία, Ἱερωσύνη, Αἱ ἐκδόσεις τοῦ Ὁρθόδοξου Κέντρου τοῦ Σαμπεζύ 1983.

να ἐπαναληφθῆ. **Θὰ πρέπει νὰ ἀποφευχθῆ πᾶσα πρακτικὴ, ἡ ὁποία θὰ ἠδύνατο νὰ ἐρμηνευθῆ ὡς “ἐπαναβαπτισμός”...** Ὁρισμέναι Ἐκκλησίαι, αἱ ὁποῖαι ἐπέμειναν ἐπὶ ἰδιαιτέρου τινὸς τύπου βαπτίσματος ἢ αἱ ὁποῖαι εἶχον σοβαρὰ προβλήματα ἐν σχέσει πρὸς τὸ κῦρος τῶν μυστηρίων καὶ τῶν τύπων ἱερωσύνης ἄλλων Ἐκκλησιῶν, ἐζήτησαν κατὰ καιροῦς ἀπὸ πρόσωπα προερχόμενα ἀπὸ ἄλλας ἐκκλησιαστικὰς παραδόσεις νὰ βαπτισθοῦν πρὶν ἢ καταστοῦν πλήρη μέλη τῆς κοινότητος εἰς τὴν ὁποίαν προσχωροῦν. **Δεδομένου ὅτι αἱ Ἐκκλησίαι φθάνουν εἰς μεῖζονα ἀμοιβαίαν κατανόησιν καὶ ἀποδοχὴν κατὰ τὸ μέρος τῆς ἀνακτήσεως στενοτέρων σχέσεων μαρτυρίας καὶ διακονίας μεταξὺ των, θὰ ἀπέχουν αὐταὶ πάσης πρακτικῆς, ἡ ὁποία θὰ ἠδύνατο νὰ θέσῃ ἐν ἀμφιβόλῳ τὴν μυστηριακὴν ἀκεραιότητα ἄλλων Ἐκκλησιῶν ἢ νὰ ἀμβλύνη τὸ γεγονός ὅτι τὸ μυστήριον τοῦ βαπτίσματος δὲν δύναται νὰ ἐπαναληφθῆ**» (σελ. 26).

Ἑρώτηση: δηλαδὴ ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, δὲν πρέπει «νὰ θέσῃ ἐν ἀμφιβόλῳ τὴν μυστηριακὴν ἀκεραιότητα» τῶν Πεντηκοστιανῶν; **Ἡ** μήπως δὲν πρέπει νὰ βαπτίζει τοὺς προσερχομένους ἀπὸ ἀκραῖες ἢ μὴ προτεσταντικὰς ομάδες;

Βάπτισμα, § 15: **«Αἱ Ἐκκλησίαι καθίστανται ὁλονέν καὶ περισσότερον ἰκαναὶ νὰ ἀναγνωρίζουν τὸ βάπτισμα ἢ μία τῆς ἄλλης ὡς τὸ μοναδικὸν βάπτισμα τοῦ Χριστοῦ... Ἡ ἀμοιβαία ἀναγνώρισις τοῦ βαπτίσματος ἀποτελεῖ προφανῶς σημαντικὸν σημεῖον καὶ μέσον ἐκφράσεως τῆς βαπτιστηρίου ἐνότητος τῆς δοθείσης ἐν Χριστῷ. Πανταχοῦ ὅπου τοῦτο εἶναι δυνατόν, αἱ Ἐκκλησίαι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκφράζουν κατὰ ρητὸν τρόπον τὴν ἀμοιβαίαν ἀναγνώρισιν τῶν βαπτισμάτων των»** (σελ. 28).

Σχόλιο: **Τί** νὰ πεῖ κανεῖς! **Αὐτονομεῖται** πλέον τὸ «βάπτισμα» ἀπὸ τὴν ὁμολογία τῆς ἀληθοῦς πίστεως;

Εὐχαριστία § 19: **«Ἐὰν μία Ἐκκλησία, οἱ λειτουργοὶ καὶ οἱ πιστοὶ αὐτῆς, διαμφισβητοῦν εἰς ἄλλας Ἐκκλησίας, εἰς τοὺς βαπτισθέντας ὑπ’ αὐτῶν καὶ εἰς τοὺς λειτουργοὺς των τὸ δικαίωμα νὰ μετέχουν εἰς τὴν Εὐχαριστίαν ἢ νὰ προῖστανται αὐτῆς, ἡ καθολικότης τῆς Εὐχαριστίας καθίσταται ὀλιγότερον ἐκδηλος»** (σελ. 43).

Σχόλιο: **«Ἡ καθολικότης τῆς Εὐχαριστίας»** ποῦ τελεῖ ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία **«καθίσταται ὀλιγότερον ἐκδηλος»**, ἐπειδὴ δὲν ἐπιτρέπουμε στοὺς Προτεστάντες τοῦ ΠΣΕ «νὰ μετέχουν εἰς τὴν Εὐχαριστίαν ἢ νὰ προῖστανται αὐτῆς»;! **Κύριε ἐλέησον! Καὶ ἡ Πανορθόδοξη Σύνοδος τῆς Κρήτης «ἐκτιμᾷ θετικῶς»** τὸ κείμενο αὐτό!

Εὐχαριστία § 21: «ἔχομεν τεθῆ ὑπὸ συνεχῆ κρίσιν... ὡς ἐκ τῆς ἐμμονῆς εἰς τὰς ὁμολογιακὰς ἀντιθέσεις ἀδικαιολογήτους εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ» (σελ. 44).

Σχόλιο: Δέχεται ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ὅτι στὸ «Σῶμα τοῦ Χριστοῦ» ἀνήκουν καὶ οἱ 300 προτεσταντικὲς ὁμάδες καὶ ὁμολογίες; **Ἡ** καταδίκη ἐκ μέρους τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς ἀρνήσεως τῶν Προτεσταντῶν τῆς τιμητικῆς προσκυνήσεως τῆς Θεοτόκου, τῶν Ἁγίων, τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τῶν ἱερῶν Εἰκόνων καὶ Λειψάνων, τῆς ἀρνήσεως τῆς Ἀειπαρθενίας τῆς Παναγίας, τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως, τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῶν Μυστηρίων, τοῦ κανόνος τῆς Ἁγίας Γραφῆς κλπ. ἐκ μέρους τῶν Προτεσταντῶν εἶναι μήπως «ἐμμονὴ εἰς ὁμολογιακὰς ἀντιθέσεις ἀδικαιολογήτους»;

Ἰερωσύνη § 53: «Διὰ τὰ φθάσων εἰς τὴν ἀμοιβαίαν ἀναγνώρισιν τῶν μορφῶν ἱερωσύνης των, αἱ διάφοροι Ἐκκλησίαι ἔχουν τὰ διανύσων διαφόρους βαθμίδας λ.χ.: **(α) Αἱ** Ἐκκλησίαι αἱ ὁποῖαι διεφύλαξαν τὴν ἐπισκοπικὴν διαδοχὴν **θὰ πρέπει τὰ ἀναγνωρίσων τὸ ἀποστολικὸν περιεχόμενον τῆς κεχειροτονημένης ἱερωσύνης, τὸ ὑπάρχον εἰς τὰς Ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι δὲν διετήρησαν τὴν διαδοχὴν ταύτην»** (σελ. 86).

Σχόλιο: Μπορεῖ λοιπὸν τὰ ὑπάρξει «ἀποστολικὸν περιεχόμενον τῆς κεχειροτονημένης ἱερωσύνης», χωρὶς τὰ ὑπάρχει «ἀποστολικὴ διαδοχὴ»; **Δηλ.** οἱ πεντηκοστῖανοὶ πάστορες ἔχουν κανονικὴ ἱερωσύνη, τὴν ὁποία ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀναγνωρίζει*;

Ἰερωσύνη § 54: «**Ὠρισμένα** Ἐκκλησίαι χειροτονοῦν **ἄνδρας καὶ γυναῖκας**, ἄλλαι χειροτονοῦν μόνον ἄνδρας. **Αἱ** διαφοραὶ αὗται δημιουργοῦν ἐμπόδια εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀμοιβαίαν ἀναγνώρισιν τῶν διαφορῶν μορφῶν ἱερωσύνης. **Τὰ ἐμπόδια ὅμως ταῦτα δὲν θὰ πρέπει τὰ θεωρηθῶν ὡς κωλύματα ἀποφασιστικοῦ χαρακτῆρος»** (σελ. 86-87).

Σχόλιο: **Δηλ.** ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀναγνωρίζει τὴν χειροτονία τῶν γυναικῶν χωρὶς τὰ τὴν θεωρεῖ «κῶλυμα ἀποφασιστικοῦ χαρακτῆρος»;

Τελικά, εἶναι δυνατὸν ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἐν Πανορθόδοξῳ Συνόδῳ τὰ «ἐκτιμᾷ θετικῶς» τέτοια κείμενα ἀλλότρια τῆς

(*) Σημ. ἡμ. Ἡ Ἰερωσύνη εἶναι Μία καὶ Μοναδική, ἡ τοῦ Σωτῆρος μας Χριστοῦ. Δὲν ὑπάρχουν «μορφὰ ἱερωσύνης».

Ἐκκλησιαστικῆς μας Παραδόσεως; **Εἶναι** δυνατὸν ἡ Σύνοδος τῆς Κρήτης νὰ ἀναγνωριστῆ ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ συνείδηση ὡς «ἐπομένη τοῖς Ἁγίοις Πατράσι», τὴν στιγμή πού ἀποδέχεται καὶ «*ἐκτιμᾶ θετικῶς*» κείμενα μὲ τέτοιες καὶ τόσες κακοδοξίες;

* * *

2. Ἐπὶ πλέον δέ, προσεκτικὴ μελέτη τῶν κοινῶς ἀποδεκτῶν κειμένων τῶν τελευταίων Γενικῶν Συνελεύσεων τοῦ ΠΣΕ³ καθιστᾶ σαφές, ὅτι οἱ προτεσταντικὲς ἐκκλησιολογικὲς ἀντιλήψεις διαμορφώνουν ἀκόμα καὶ σήμερα –μετὰ τὴν δῆθεν “ἀναβάθμιση” τῆς συμμετοχῆς τῶν Ὁρθοδόξων– τὸ θεολογικὸ πλαίσιο λειτουργίας τοῦ ΠΣΕ.

Συνεπῶς, μὲ κανένα τρόπο δὲν μπορεῖ νὰ δικαιολογηθεῖ οὔτε ὁ ἐνθουσιασμὸς τῆς Συνόδου τῆς Κρήτης οὔτε ἡ τόσο ἄτονη καὶ γενικόλογη κριτικὴ στὸ ΠΣΕ ἀπὸ τὴν Σύνοδο:

«Ἐν τούτοις ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία διατηρεῖ ἐπιφυλάξεις διὰ κεφαλαιώδη ζητήματα πίστεως καὶ τάξεως, διότι αἱ μὴ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησῖαι καὶ Ὁμολογίαι παρεξέκλιναν ἐκ τῆς ἀληθοῦς πίστεως τῆς μιᾶς, ἀγίας, καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας» (§ 21)!

Εἶναι δυνατὸν μία Πανορθόδοξη Σύνοδος νὰ περιορίσει σὲ 32 μόνο λέξεις τὴν κριτικὴ της στὰ ὅσα ἀπαράδεκτα, καινοφανῆ καὶ ἀνατρεπτικὰ τῆς εὐαγγελικῆς, πατερικῆς, δογματικῆς καὶ ἠθικῆς διδασκαλίας συντελοῦνται σήμερα στὸ ΠΣΕ⁴;

Περιποιεῖ τιμὴ στὴν Ἐκκλησία μας τέτοια ἀτολμία στὴν διατύπωση τῆς μαρτυρίας τῆς Ὁρθοδοξίας γιὰ τὰ ὅσα ἀνίερα λαμβάνουν χώρα στὸν ἐπίσημο φορέα τῆς Οἰκουμενικῆς Κίνησης;

Δυστυχῶς, δὲν ἐκφράζεται στὸ Κείμενο τῆς Συνόδου τῆς Κρήτης ἡ κατηγορηματικὴ διαφωνία τῆς Ἐκκλησίας μας στὰ ἐκφυλιστικὰ φαινόμενα πού συναντοῦμε στὸ ΠΣΕ: **«Λειτουργία** τῆς

3. Η' στὸ Χαράρε (1998), μὲ τίτλο «Πρὸς μία κοινὴ Κατανόησι καὶ ἓνα κοινὸ Ὅραμα τοῦ ΠΣΕ», **Θ'** στὸ Porto Alegre (2006), μὲ τίτλο «Κείμενο περὶ ἐκκλησιολογίας: Κεκλημένοι νὰ γίνουμε ἡ Μία Ἐκκλησία» καὶ **Ι'** στὸ Bousan (2013), μὲ τίτλο «Δήλωσις Ἐνότητος».

4. Εὐστοχα παρατήρησε ὁ Σεβ. Περιστερίου Χρυσόστομος (Ἐκκλησία Ἑλλάδος) στὴν Γ' ΠΠΔ: **«Σήμερα τὰ κείμενα τοῦ ΠΣΕ εἶναι καὶ Ὁρθόδοξα καὶ προτεσταντικά καὶ ὁ,τιδήποτε ἄλλο. Εἶναι συγκρητιστικὰ κείμενα, τὰ ὁποῖα ἱκανοποιοῦν τοὺς πάντες καὶ δὲν ἱκανοποιοῦν κανένα»** (Συνοδικὰ ΙΧ, σελ. 147).

• **Χαρακτηριστικὰ** εἶναι ὅσα ἀναφέρει ὁ Σεβ. Κρουτίτσκης Ἰουβενάλιος (Πατρ. Ρωσίας) γιὰ τὸ ΠΣΕ (Συνοδικὰ ΙΧ, σελ. 250).

Λίμα»⁵, intercommunion, διαθρησκειακές συμπροσευχές⁶, χειροτονία γυναικῶν, περιεκτική γλώσσα, άποδοχή τοῦ σοδομισμοῦ ἀπὸ πολλὰς Ὁμολογίες-μέλη τοῦ ΠΣΕ κοκ., πρακτικὲς οἱ ὅποιας εἶναι πρόσφατοι καρποὶ τῆς παλαιᾶς προτεσταντικῆς ἐκκλησιολογικῆς ρίζας.

* * *

3. Ἡ Σύνοδος τῆς Κρήτης ἀξιολογεῖ θετικὰ τὴν «Δήλωση τοῦ Τορόντο» (1950) τοῦ ΠΣΕ, γιὰ τὴν ὅποια σημειώνει

«ὅτι αἱ ἐκκλησιολογικαὶ προϋποθέσεις τῆς Δηλώσεως τοῦ Toronto (1950), τιλοφορουμένης “ Ἡ Ἐκκλησία, αἱ Ἐκκλησίαι καὶ τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν” εἶναι κεφαλαιώδους σημασίας διὰ τὴν Ὁρθόδοξον συμμετοχὴν εἰς τὸ Συμβούλιον» (§ 19).

Ἀποσιωπᾶται ὅμως ἡ ἀναφορὰ στὴ «Δήλωση τοῦ Τορόντο», ὅτι «οἱ ἐκκλησίες ἀναγνωρίζουν ὅτι τὸ νὰ ἀποτελεῖ κάποιος μέλος τῆς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ εἶναι πιδὲ περιεκτικὸ ἀπὸ τὸ νὰ ἀποτελεῖ μέλος τῆς ἴδιας τοῦ τῆς ἐκκλησίας» (Δήλωσης Toronto, §2)!

Διερωτῶμαι, μπορεῖ νὰ γίνεῖ ἀποδεκτὸ ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξη ἐκκλησιολογία ὅτι ὑπάρχει διαφοροποίηση μεταξὺ τοῦ ἑνας Ὁρθόδοξος νὰ εἶναι μέλος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ μέλος «τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ»; ἢ ὅτι «ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ» (ὅπως ἐννοεῖται στὸ ΠΣΕ) ὑφίσταται πάνω ἀπὸ ὅλες τὶς ἐκκλησίες-μέλη τοῦ ΠΣΕ;

* * *

5. Ἄν. Γκοτσοπούλου, *Ἡ συμπροσευχὴ μὲ ἀίρειτικούς*, ἐκδ. Θεοδρομία, 20092, σελ. 105, υποσ. 176.

6. Στὰ πλαίσια τῆς «δεύτερης διαθρησκειακῆς διάσκεψης κορυφῆς» (ἄνοιξη 1970), τὴν ἐναρξη τῆς ὅποιας κήρυξε ὁ **Γενικὸς Γραμματέας τοῦ ΠΣΕ Ε. C. Blake** (1966-1972), ἔλαβε χώρα **διαθρησκειακὴ συμπροσευχὴ** στὸν Καθεδρικὸ Ναὸ τῆς Γενεύης μὲ τὴν συμμετοχὴ

- «44 λειτουργῶν καὶ ἐκπροσώπων τῶν μεγάλων θρησκειῶν ... **Τὴν Ὁρθόδοξη Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία** ἐξεπροσώπησε ὁ **σεβ. Αἰμιλιανός, ἐπίσκοπος Καλαβρίας, μόνιμος ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως** στὸ ΠΣΕ.

- **«Ἦταν μία μικρὴ ἐκδήλωση μὲ τεράστια σημασία, ποῦ ἤθελε νὰ διακηρύξη ὅτι, στὸ βάθος, ὅλες οἱ θρησκείες ἐπιτελοῦν ταυτόσημη ἀποστολὴ καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ συνεργάζονται, ἀντὶ νὰ εἶναι ἀποξενωμένες καὶ νὰ μισοῦνται, γιὰ δόγματα - κατασκευάσματα τῶν ἀνθρώπων»** (μασωνικό-θεοσοφικὸ περιοδικὸ Ἰλισσός, 15 [1970] τ. 83 σελ. 376-378)!

4. Ἐπιχαίρει ἡ Σύνοδος τῆς Κρήτης, διότι ἐγκρίθηκε ἡ εἰσήγησις τῆς «Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη συμμετοχὴ στὸ ΠΣΕ» (§ 17).

Καὶ ὅμως μὲ τὴν εἰσήγησις τῆς «Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς», μεταξὺ ἄλλων, ἐγκρίθηκαν καὶ προτάσεις γιὰ «**ὁμολογιακὴ κοινὴ προσευχὴ**» καὶ «**διομολογιακὴ κοινὴ προσευχὴ**»⁷, ποὺ εἶναι ἐντελῶς ἀντίθετες στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησιαστικὴ Παράδοση καὶ Κανονικὴ Τάξις καὶ ἀποβλέπουν στὸ νὰ προαγάγουν τὴν δῆθεν *ὀρατὴ ἐνότητα* τῶν ἐκκλησιῶν-μελῶν του μὲ προτεσταντικὲς ἐκκλησιολογικὲς προϋποθέσεις.

Μποροῦμε, λοιπόν, νὰ μιᾶμε μὲ τόσο ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὶς ἐξελίξεις στὸ ΠΣΕ;

* * *

5. Ἀσφαλῶς δὲν εἶναι τῆς παρουσίας ἡ ἐκτενὴς παράθεση τῶν ἐσφαλμένων ἐκκλησιολογικῶν ἀντιλήψεων ποὺ ἔχουν ἐνταχθεῖ στὰ ἐπίσημα κοινὰ κείμενα τῶν **Γενικῶν Συνελεύσεων τοῦ ΠΣΕ**⁸.

Περιορίζομαστε μόνο σὲ ἓνα μικρὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν ἀπόφασις τῆς Θ' Γενικῆς Συνέλευσις στὸ Πόρτο Ἀλέγκρε (2006), τὴν ὁποία δυστυχῶς συνυπέγραψαν Ὁρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι μὲ Προτεστάντες:

«Κάθε ἐκκλησία [σ. ὑπὸ τὸν ὄρο «Ἐκκλησία» ἐνοοῦνται καὶ ὅλες οἱ προτεσταντικὲς ὁμάδες ποὺ συμμετέχουν στὸ ΠΣΕ] **εἶναι ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία καὶ ὄχι ἀπλὰ μέρος τῆς. Κάθε ἐκκλησία εἶναι ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία, ἀλλὰ ὄχι ὀλόκληρη** [ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία]. **Κάθε ἐκκλησία πληροῖ τὴν καθολικότητά τῆς, ὅταν εὐρίσκεται ἐν κοινωνίᾳ μὲ τὶς ἄλλες ἐκκλησίες ... Ἀκόμη καὶ τώρα ποὺ ἡ συμμετοχὴ στὴν ἴδια Εὐχαριστία δὲν εἶναι πάντοτε δυνατὴ, οἱ διηρημένες ἐκκλησίες ἐκφράζουν τὴν [μεταξὺ τους] ἀμοιβαίαν ἐκτίμησι καὶ ὄψεις τῆς καθολικότητος ... Ὁ ἓνας χωρὶς τὸν ἄλλον εἶμαστε πτωχότεροι**»⁹.

7. Ἄν. Γκοτσοπούλου, *Ἡ συμπροσευχὴ μὲ αἰρετικούς*, ἔκδ. Θεοδορομία, 2009², σελ. 105-108.

8. Βλ. ἀναλυτικότερα: **Ἡ** ἐπὶ τῶν Δογματικῶν Ἱεροκοινοτικῆ Ἐπιτροπῆ, «Υπόμνημα περὶ τῆς συμμετοχῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στὸ Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν», Ἅγιον Ὅρος, Φεβρουάριος 2007, http://www.oodegr.com/oode/oikoymen/ypomnima_ag_orous1.htm.

9. 9th Assembly of WCC, Assembly Documents, *Text on ecclesiology: Called to be the One Church*, 6-7, στὸ <http://www.impantokratoros.gr/B46B3299.el.aspx>.

Μὲ ἄλλα λόγια, ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησι καὶ –δυστυχῶς– καὶ οἱ Ὀρθόδοξοι στὰ πλαίσια τοῦ ΠΣΕ ἀναγνωρίσαμε, μεταξύ ἄλλων, τὴν *“καθολικότητα”* (=πληρότητα ἀληθείας) τῶν αἰρετικῶν προτεσταντικῶν ομάδων καὶ ἐπὶ πλέον διακηρύξαμε, ὅτι ἡ **Καθολικότητα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ ἂν βρισκεται σὲ κοινωνία μὲ τὶς αἱρέσεις τοῦ Προτεσταντισμοῦ, γιὰτὶ χωρὶς αὐτὲς εἴμαστε ... «πτωχότεροι»!**

Ἄς μὴ ξεχνᾶμε, ὅτι αὐτὴ ἡ κατὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας βλασφημία ἐδράζεται καὶ στὸ κείμενο ΒΕΜ τῆς Ἐπιτροπῆς «Πίστις καὶ Τάξις», στὸ ὁποῖο **ἀμφισβητεῖται ρητὰ ἀκόμα καὶ ἡ «καθολικότης τῆς Εὐχαριστίας» τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας**, ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἀποδεκτὴ ἡ *intercommunio*:

«Ἐὰν μία Ἐκκλησία, οἱ λειτουργοὶ καὶ οἱ πιστοὶ αὐτῆς, διαμφισβητοῦν εἰς ἄλλας Ἐκκλησίας, εἰς τοὺς βαπτισθέντας ὑπ’ αὐτῶν καὶ εἰς τοὺς λειτουργοὺς των τὸ δικαίωμα νὰ μετέχουν εἰς τὴν Εὐχαριστίαν ἢ νὰ προΐστανται αὐτῆς, ἡ καθολικότης τῆς Εὐχαριστίας καθίσταται ὀλιγώτερον ἐκδηλος»¹⁰.

Ἡ Σύνοδος τῆς Κρήτης στὸ κείμενό της παρουσιάζει μίαν πολὺ ὠραιοποιημένη καί, ὡς ἐκ τούτου, ἐπίπλαστὴ καὶ ψευδῆ εἰκόνα τοῦ ΠΣΕ καὶ τῆς θεολογικῆς του *“παραγωγῆς”*.

Ἀποκρύπτει ὅτι παρὰ τὶς προσπάθειες Ὀρθοδόξων ἀντιπροσώπων καὶ τὶς παραχωρήσεις ποὺ ἔγιναν ἐκ μέρους τοῦ ΠΣΕ γιὰ τὴν Ὀρθόδοξη συμμετοχὴ (*«Μόνιμη Ἐπιτροπὴ Συνεργασίας καὶ Συναινέσεως»* § 17), ἡ **θεολογικὴ ταυτότητα τοῦ Συμβουλίου παραμένει σαφῶς προτεσταντικὴ** καί, κατὰ τὴν εὐστοχὴ ἐπισήμανση τοῦ Ἁγίου Ὁρους,

• *«ὅπως λειτουργεῖ σήμερα, εἶναι ἓνας ὁμογενοποιητικὸς μηχανισμὸς ποὺ ἀμβλύνει τὸ δογματικὸ αἰσθητήριον καὶ κνοφορεῖ μίαν ἐπιφανειακὴν, ἐπικοινωνιακοῦ χαρακτήρος, “ἐνότητα”»¹¹.*

10. Εὐχαριστία § 19, στὸ Πίστις καὶ Τάξις, ΠΣΕ, *Βάπτισμα, Εὐχαριστία, Ἱερωσύνη*, Αἱ ἐκδόσεις τοῦ Ὀρθοδόξου Κέντρου τοῦ Σαμπεζῦ 1983, σελ. 43.

11. Ἡ ἐπὶ τῶν Δογματικῶν Ἱεροκοινοτικῆ Ἐπιτροπῆ, *«Υπόμνημα περὶ τῆς συμμετοχῆς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας στὸ Παγκόσμιο Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν»*, Ἁγιον Ὁρος, Φεβρουάριος 2007, http://www.oodegr.com/oode/oikoymen/yponnima_ag_orous1.htm.

Στὸ κοινῶς ἀποδεκτὸ κείμενο μὲ τίτλο *«Πρὸς μίαν κοινὴν Κατανόησι καὶ ἓνα κοινὸ Ὁραμα τοῦ Π. Σ. Ε.»* (Towards a Common Understanding and Vision of the WCC, § 1. 4. 6), **φέρεται ὡς καταπληκτικὴ ἐπιτυχία τοῦ Π. Σ. Ε.** τὸ γεγονὸς ὅτι

- *«μία ὄλο καὶ πὺρ ἐμφανῆς κοινὴ παράδοσις, τὸ ὅτι συμμεριζόμεστε τὶς ἴδιες ἀπό-*

Δὲν παραμένουν, λοιπόν, καὶ σήμερα τραγικὰ ἐπίκαιροι οἱ παλαιότεροι προβληματισμοὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου:

«Τελικὰ οἱ Ὁρθόδοξοι διερωτώμεθα: Τί προσφέρουμε παραμένοντας στὸ Π.Σ.Ε.; Τί ρόλο παίζουμε στὴν διαμόρφωση τῶν ἀποφάσεών του; Οἱ 300 προτεσταντικὲς παραφνάδες, ποὺ σήμερα μετέχουν ὡς ἰσότημα μέλη, συνεχῶς ἀλλοιώνουν, μὲ τὶς αἰρετικὲς δοξασίες των, τὸν ἐκκλησιολογικὸ χαρακτήρα τοῦ Π.Σ.Ε. Διαιρκῶς κινεῖται ἡ εἰσροὴ καὶ νέων μελῶν, οἱ γυναῖκες διεκδικοῦν ἴση συμμετοχὴ μὲ τοὺς ἄντρες σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα. Ἡδη στὴν “Λειτουργία τῆς Λίμα”, ποὺ τελέσθηκε τὸ πρωὶ τῆς Κυριακῆς 10-2-91, ἔλαβαν μέρος καὶ δύο γυναῖκες “ἱερεῖς”. Ἡ θεολογία ὑποχωρεῖ καὶ ἀποθεῖται ἀπὸ τὸν λαϊκισμό. Ὁ Χριστιανισμὸς σιγά-σιγά ἐξανθρωπίζεται καὶ πλησιάζει ἰσότημα τὶς ἄλλες θρησκείες. Τελικὰ τί δέον γενέσθαι;»¹².

Ὁ πόνος καὶ αὐτὴ ἡ κραυγὴ ἀγωνίας δὲν ὑπάρχει, δυστυχῶς, στὸ κείμενο τῆς Συνόδου τῆς Κρήτης γιὰ τὸ ΠΣΕ...

Συνεπῶς, μία Σύνοδος, ἡ ὁποία ἀποδέχεται καὶ «ἐκτιμᾷ θετικῶς» κείμενα καὶ καταστάσεις ποὺ εἶναι ἀντίθετες στὴν Ὁρθόδοξη, Πατερικὴ Παράδοση μπορεῖ νὰ γίνεῖ ἀποδεκτὴ ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ συνείδηση ὡς «Ἁγία καὶ Μεγάλη»;

Ἡ Ἐκκλησία καλεῖται ὑπεύθυνα νὰ ἀποφανθεῖ!

μεις στὴν πίστι, τὴν ζωὴ καὶ τὴν μαρτυρία, ἔχει ἀρχίσει νὰ ἐμπλουτίζη τὴν θεολογικὴ σκέψι, ποὺ ἦταν αἰχμάλωτη σὲ μία σκληρὴ ὁμολογιακὴ προοπτικὴ, καθὼς οἱ ἐκκλησίες ἤλθαν πιδ κοντὰ ἢ μία στὴν ἄλλη διὰ τοῦ Π.Σ.Ε.» (βλ. 9th Assembly of WCC, Assembly Documents, Towards a Common Understanding and Vision of the World Council of Churches, 1. 12.)

12. Μητροπ. Δημητριάδος Χριστοδούλου, «Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν ἢ Λέσχη θρησκευομένων ἀνθρώπων;», στὸν συλλογικὸ τόμο «Ἡ Ζ' Γενικὴ Συνέλευση τοῦ Π.Σ.Ε. Καμπέρρα, Φεβρουάριος 1991. Χρονικὸ - Κείμενα - Ἀξιολογήσεις», ἔκδ. Τέρτιος 1992, σελ. 178-179.